

Laktační den a délka mezidobí jako kritéria soutěže Mléčná farma roku

I letos budou moci chovatelé dojnic porovnat své výsledky za uplynulý kalendářní rok. Data se podruhé budou zpracovávat ze všech stájí zapojených do kontroly užitkovosti podle ustálených pravidel soutěže Mléčná farma roku. Slavnostní vyhlášení soutěže a setkání chovatelů plemen dojeného skotu se uskuteční ve čtvrtek 6. března 2025 v prostorách hotelu Jezerka u Seče v okrese Chrudim. Pojďme se podrobněji zaměřit na dvě kritéria, která se pravidelně hodnotí – je to laktační den a délka mezidobí.

V zemědělském podniku je trvalá pozornost věnována vedle úrovně produkce také ukazatelům reprodukce. Reprodukce patří mezi jeden z nejvýznamnějších faktorů ovlivňující celkovou rentabilitu podniku. Na rozdíl od výkupních cen mléka, které jsou závislé na situaci na trhu, tak výsledky v oblasti reprodukce může chovatel z velké části sám ovlivnit. Řízení reprodukce v podniku s chovem dojeného skotu je nedílnou součástí práce zootechnika a kvůli důležitosti dobré plodnosti jsou již tradičními hodnotícími ukazateli v soutěži Mléčná farma roku ukazatele reprodukce. Již řadu ročníků se vyhodnocuje u soutěžních farem průměrná délka laktačního dne a průměrná délka mezidobí.

Laktační den udává, v jakém dnu v průměru jsou dojnice v laktaci ve stáde. V optimálním případě by se měl výsledek pohybovat zhruba kolem 160. až 170. dne laktace. Např. při průměrné délce mezidobí 380 dní a období stání na sucho 60 dní by laktační den měl být 160 dní (380 až 60/2), což by mělo být cílovou hodnotou každého chovatele. Vyšší průměrný den v laktaci znamená delší mezidobí, a tím i nižší průměrný denní nádoj. Optimální délka mezidobí se uvádí většinou kolem jednoho roku i ve vazbě na jeden z hlavních cílů, a to maximalizace zisku. Mnoho studií již potvrdilo, že zkrácení délky mezidobí znamená zvýšení ekonomického zisku farmy. Na-

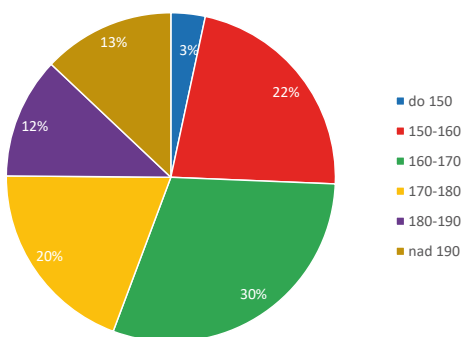
Tab. 1 – Základní ukazatele laktačního dne u farem soutěžících v soutěži Mléčná farma roku 2024

Kategorie	Čestř	Holštýn
Počet farem	386	519
Průměr	171	178
Medián	167	175
Min.	139	140
Max.	254	270

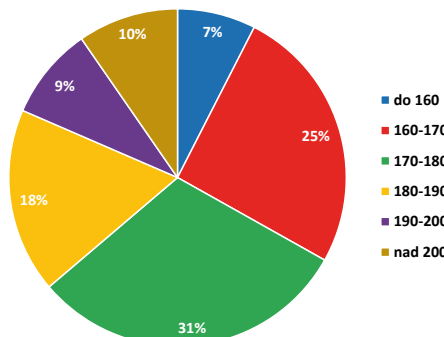
Průměrný laktační den

Základní ukazatele laktačního dne u soutěžících v jednotlivých kategoriích v ročníku 2024 soutěže Mléčná farma roku jsou uvedeny v tabulce 1. Vyplyvá z nich mj. i mírně vyšší průměrný laktační den v kategorii Holštýn oproti průměru farem v kategorii Čestř. Laktační den byl u podniků soutěžících v kategorii Čestř v ročníku 2024 mezi

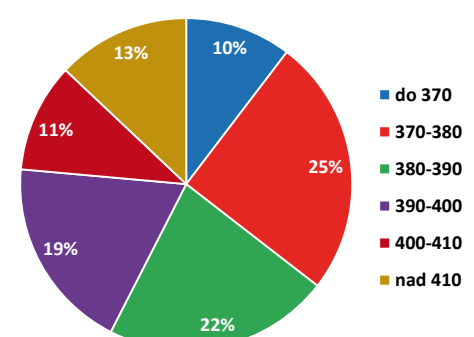
laktační den oproti ostatním farmám, což dokládá graf 3. Z něho je též patrné, že mírně vyšší byl průměrný laktační den v průměru v kategorii Holštýn. V průměrném laktačním dnu byly zřejmé rozdíly mezi jednotlivými farmami. V kategorii Čestř byl stejně jako v minulém ročníku nejvíce zastoupen interval 160 až 170 dnů, kdy tohoto výsledku dosáhlo 116 farem, tj. 30 % z celkového

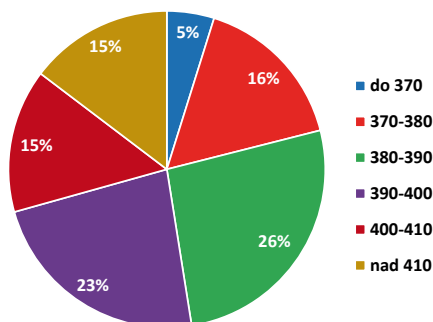
Graf 1 – Podíl přihlášených farem podle průměrného laktačního dne v kategorii Čestř v ročníku 2024

Graf 2 – Podíl přihlášených farem podle průměrného laktačního dne v kategorii Holštýn v ročníku 2024

Graf 3 – Podíl farem v jednotlivých intervalech délky mezidobí v ročníku 2024 v kategorii Čestř

Graf 4 – Podíl farem v jednotlivých intervalech délky mezidobí v ročníku 2024 v kategorii Holštýn

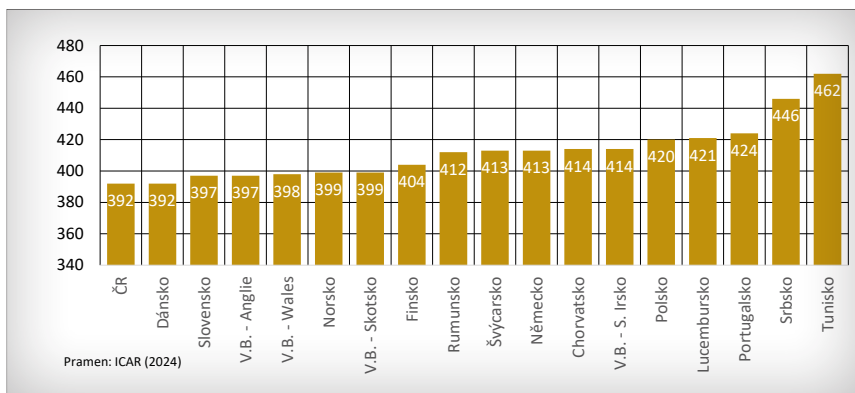
opak prodloužení mezidobí nad jeho optimum je spojeno s prodloužením délky laktace, což sice vede k většímu celkovému nádoji na jednu laktaci, ale klesá tím denní nádoj, resp. roční produkce mléka a ziskovost farmy. Vzhledem k odlišné délce mezidobí, a tím i rozdílné délce průměrného laktačního u dojnic podle plemene, byly v soutěži Mléčná farma roku hodnoceny tyto dva ukazatele zvlášť ve dvou soutěžních kategoriích, a to Čestř a Holštýn. Také bodové ohodnocení bylo pro kategorie u těchto ukazatelů odlišné.

139 a 254 dny při průměru 171 a mediánu 167 dní. Čtvrtina farem s nejnižší úrovní dosáhla průměru 155 dní a čtvrtina s nejvyšší úrovní měla průměrný laktační den 193. V kategorii Holštýn byl průměr o tři dny větší (178 dní) oproti úrovni mediánu (175 dní). Čtvrtina nejlepších podniků dosáhla průměrné úrovně 162 dnů a naopak 25 % podniků s nejdelším laktačním dnem mělo průměr 200 dní. Rozpětí u všech soutěžících činilo 140 a 270 dní. Farmy, které obsadily přední příčky soutěže Mléčná farma roku 2024, měly nižší průměrný

počtu. Pouze 13 farem (3 %) mělo průměrný laktační den menší než 150 dnů. V soutěžní kategorii Holštýn mělo nejvíce farem (159 farem a 31 %) laktační den v průměru 170 až 180 dní. Čtvrtina soutěžících (133 farem) v kategorii Holštýn mělo průměrný laktační den 160 až 170 dní. V průměru do 160 dne mělo laktační den jen 39 farem, tj. 7 % ze soutěžících v kategorii Holštýn.

Délka mezidobí

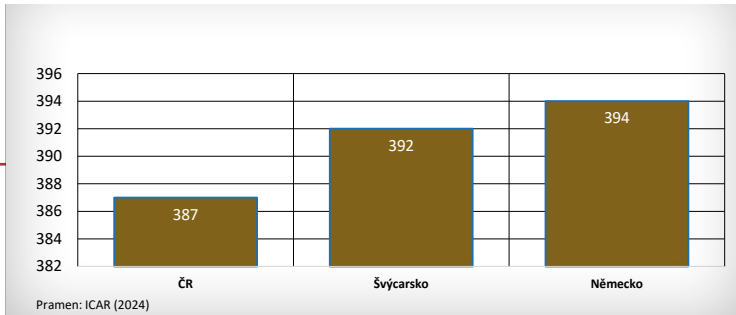
Z výsledků ročníku 2024 je patrné, že průměrně delší mezidobí měly soutěžní

Graf 5 – Průměrná délka mezidobí (dny) u krav plemene holštýn ve vybraných státech za rok 2023 podle databáze ICAR

farmy v kategorii Holštýn. Mezi kategoriemi byl rozdíl tři dny v průměru a čtyři dny v mediánu. Větší rozpětí (min. a max.) bylo v kategorii Holštýn (146 vs. 122 dní). V kategorii Čestr byla délka mezidobí u soutěžících mezi 357 a 479 dny při úrovni mediánu 386 dní a průměrné délce mezidobí 390 dní. Čtvrtina farem s nejkratším mezidobím dosáhla průměrné délky 370 dní a u čtvrtiny s nejdelším mezidobím činil průměr

416 dní. V kategorii Holštýn v průměru měly oproti kategorii Čestr farmy o tři dny delší mezidobí, a i medián byl o čtyři dny větší. Rozpětí bylo větší, a to 364 až 510 dní. Zhruba 25 % farem s nejkratším mezidobím dosáhlo průměru 375 dní a průměrná délka 418 dní byla u 25 % farem s mezidobím nejdelším. Z analýzy výsledků roku 2024 vyplývá, že farmy, které se umístily na předních

Graf 6 – Průměrná délka mezidobí (dny) u krav plemene fleckvieh ve vybraných státech za rok 2023 podle databáze ICAR

průřezů soutěže Mléčná farma roku 2024, měly rovněž kratší mezidobí oproti ostatním farmám.

U farem bylo rozdílné mezidobí a rozdíly byly zřejmé jak mezi jednotlivými farmami, tak i mezi průměry v soutěžních kategoriích. V soutěžní kategorii Čestr se největšímu procentu farem (97 farem a 25 %) pohybovalo mezidobí mezi 370 a 380 dny. Pod 370 dnů mělo mezidobí 40 farem (10 %) a nad 410 dnů vykazovalo průměrnou délku mezidobí 50 farem (13 %).

Mezidobí mezi 370 a 380 dnem bylo nejčastější v kategorii Čestr a v kategorii Holštýn bylo 16 % soutěžících farem. U soutěžních kategorií Holštýn v ročníku 2024 bylo nejvíce farem zastoupeno (137 farem a 26 %) v intervalu průměrné délky mezidobí mezi

380 a 390 dny. Pod 370 dní vykazoval průměrnou délku mezidobí 25 farem (5 %) a délku nad 410 mělo 76 farem (15 %).

Mezi vybranými státy podle dostupnosti údajů ICAR u krav v kontrole užitkovosti za rok 2023 jsou patrné nemalé rozdíly. V kategorii Holštýn bylo nejkratší mezidobí v ČR a v Dánsku (392 dní) a nejdelší v Srbsku a v Tunisku. Průměrná délka mezidobí u 18 států (území) u krav holštýnského skotu činila 412 dní za rok 2023. U tří států, kde byly chovány krávy plemene fleckvieh, byla nejkratší délka mezidobí u krav v průměru v ČR, delší ve Švýcarsku a nejdelší v Německu.

Více na
www.mlecnafarमारoku.cz
-red-

Mléčná farma 2025

Již podruhé si budou moci chovatelé dojníc porovnat své výsledky s většinou mléčných farem v ČR, neboť data se budou zpracovávat ze všech stájí zapojených do kontroly užitkovosti podle ustálených pravidel soutěže Mléčná farma roku.

Pravidla se nemění, posouvá se mírně pouze rozpětí hodnot u těch kritérií, kde došlo za poslední roky k výraznému zlepšení, jako např. nádoje, složky, mezidobí či laktační den. Vše podrobněji na www.mlecnafarमारoku.cz.

Slavnostní vyhlášení soutěže a setkání chovatelů obou hlavních plemen dojeného skotu se uskuteční ve čtvrtek 6. března 2025 opět v prostorách Hotelu Jezerka u Seče v okrese Chrudim. Těšíme se na setkání s vámi.

Mléčná farma roku 2025
QUALITY MILK AWARD
17. ročník

Pozvání na slavnostní vyhodnocení Mléčné farmy roku 2025!

čtvrtek 6. března 2025
Hotel Jezerka, Seč

Více informací o soutěži na www.mlecnafarमारoku.cz